

lever op til deres lovgivningsmæssige forpligtelser.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 156: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (Opfyldelse af beskæftigelseskravet efter sygdom, barsel, børnepasningsorlov m.v.).

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 30/1 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ole Vagn Christensen (S):

Socialdemokratiet ser med stor tilfredshed på, at arbejdsministeren har fremsat dette lovforslag.

Forslaget skal ses på baggrund af en erkendelse af, at nogle mennesker af forskellige samfundsacceptable og forståelige grunde ikke bør stilles over for de gængse beskæftigelseskrav inden for a-kasse-lovgivningen, fordi det vil bringe dem i klemme i forhold til det skærpede beskæftigelseskrav, som blev vedtaget i 1995 med virkning her fra nytår.

Beskæftigelseskravet har i al almindelighed vist sin positive indvirkning på inddragelsen af de mennesker, som op gennem 1980'erne bare var overladt til passivitet, men vi har også måttet konstatere, at der er opstået u hensigtsmæssigheder i kølvandet på ændringen.

Socialdemokratiet vil selvfølgelig støtte og medvirke til at rette op på disse u hensigtsmæssigheder i a-kasse-lovgivningen, og vi håber, at Folketinget vil det samme.

Helt konkret betyder forslaget, at treårsperioden kan forlænges med sammenlagt op til to år for personer, som enten har været syge eller uarbejdsdygtige i mindst fire uger, eller for personer, der efter lov om social bistand har passet en handicappet eller et alvorligt sygt barn, og som efterfølgende bliver ramt af beskæftigelseskravet.

Ligeledes får mennesker, der har passet en nærtstående, der har ønsket at dø i eget hjem, med forslaget mulighed for at forlænge dagpengeperioden, og den sidste gruppe mennesker, som med lovforslaget ikke bliver omfattet af treårsperiodens beskæftigelseskrav på 52 uger, er personer, som har været på uddannelses- eller børnepasningsorlov efter loven om orlov, ligesom personer, der har haft fravær på grund af barsel eller adoption, sikres mod kravet.

Socialdemokratiet er som sagt godt tilfreds med den positive måde, hvorpå arbejdsministeren har søgt at løse disse problemer med beskæftigelseskravet, uden at det piller ved de grundlæggende intentioner i regeringens aktive arbejdsmarkedspolitik.

I forhold til lovforslagets tekniske karakter vil Socialdemokratiet under udvalgsarbejdet undersøge, hvordan det ligger med lovens ikrafttrædelse i forhold til den nugældende regel på dette område. Her tænker jeg på, om der er personer, der fra nytår og frem til bekendtgørelsen i Lovtidende kan komme i klemme.

Socialdemokratiet mener, ifald lovforslaget kan vinde tilslutning fra et flertal her i Folketinget – og det går vi ud fra som givet – at det da vil stride imod intentionen i lovforslaget, hvis der er mennesker, som ryger ud af systemet i den mellemliggende periode. Altså med andre ord, vi må ikke komme i den situation, at der er personer, der ryger ud i den mellemliggende periode – det er det, vi ønsker undersøgt under udvalgsarbejdet – fordi de stilles over for det nugældende beskæftigelseskrav, som ikke mere er gældende, når vi har vedtaget denne lov.

Med disse bemærkninger skal jeg på Socialdemokratiets vegne tilkendegive, at vi naturligvis vil støtte et sådant udmærket forslag, som bevirker, at mennesker, som ellers ville være smidt ud af dagpengesystemet – og det nægter jeg at tro på at der er nogen der ønsker – ud fra

de situationer, som jeg her har beskrevet, kan forblive i systemet.

Derfor skal jeg på Det Radikale Venstres og på CD's og Socialdemokratiets vegne sige, at vi støtter lovforslaget.

Ulla Tørnæs (V):

Som led i den finanslovaftale, der blev indgået for 1996, blev det aftalt at skærpe retten til dagpenge, således at kravet til forudgående beskæftigelse ved førstegangsgenoptjening og genoptjening af ret til dagpenge blev øget fra 26 ugers til 52 ugers beskæftigelse inden for tre år.

Den stramning, der blev vedtaget dengang, og som trådte i kraft den 1. januar i år, støttede Venstre. Der var tale om en vigtig og nødvendig opstramning af dagpengesystemet. Det er nemlig vigtigt, at retten til dagpenge er betinget af tilknytning til arbejdsmarkedet. Ja, man kan vel ligefrem sige, at det er hele forudsætningen for dagpengesystemet, at den enkelte er tilknyttet arbejdsmarkedet for at kunne opnå dagpenge i en kortere periode som kompensation for mistet arbejdsindtægt.

Dagpengesystemet skal efter Venstres opfattelse ikke være det permanente forsørgelsesgrundlag, men skal derimod være det økonomiske sikkerhedsnet, der spændes ud, når et medlem af en a-kasse midlertidigt er uden for beskæftigelse.

Det forslag, vi behandler i dag, betyder en kraftig udhulning af de ændringer, der blev vedtaget for et år siden, og som dårlig nok er begyndt at virke.

Forslaget om at forlænge treårsperioden med sammenlagt op til to år med perioder, hvor der forekommer sygdom eller uarbejdsdygtighed af mindst fire ugers varighed, er i øvrigt en markant udvidelse for personer med langvarig sygdom og deres mulighed for at opfylde beskæftigelseskravet og dermed opnå retten til dagpenge. Jeg vil derfor gerne spørge ministeren, om ikke der kan blive tale om en urimelig forskelsbehandling af personer med alvorlige helbreds-mæssige problemer i forhold til reelt arbejdsdygtige personer.

Forslaget er også på kant med målsætningen om tidligere forebyggende indsats og hurtig tilbagevenden til arbejdsmarkedet, idet forslaget reelt betyder, at personer med længere fravær bliver stillet bedre, hvilket kan medføre et incitament til længere fraværperioder.

Vi ser absolut ikke nogen grund til, at folk, der selv vælger at benytte de favorable orlovs-

ordninger og dermed træder ud af arbejdsmarkedet for en periode, tilgodeses, sådan som det foreslås her. Beslutningen om at gå på orlov træffes udelukkende af den enkelte, og det er således helt frivilligt, om man ønsker at træde ud af arbejdsmarkedet. Derfor må det naturligvis også være for egen regning, at man mindsker muligheden for optjening af dagpengereet.

Når alt det så er sagt, er vi bestemt parate til at diskutere den del af lovforslaget, der omhandler personer, der vælger at benytte bistanstlovens muligheder for af personlige grunde i en periode at træde ud af arbejdsmarkedet for f.eks. at passe pårørende i eget hjem. Vi har stor forståelse for dem, der vælger at passe en nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem med kendte og trygge rammer frem for på et hospital. Ja, faktisk er der ligefrem tale om et godt Venstreforslag, der blev vedtaget for en række år tilbage.

Det kan derfor diskuteres, om det er rimeligt, at disse mennesker, der træder ud af arbejdsmarkedet af medmenneskelige grunde, straffes af det nuværende optjeningssystem. Det er ikke rimeligt, hvis man stilles forholdsmæssigt ringere i forbindelse med opgørelsen af beskæftigelseskravet. Det samme gælder i de tilfælde, hvor man i perioder vælger at passe et handicappet eller meget sygt barn i eget hjem.

Også når der er tale om fravær fra arbejdsmarkedet i forbindelse med barselorlov i henhold til lov om ligebehandling af mænd og kvinder, vil vi gerne være med til at diskutere rimeligheden i, at man stilles ringere, end hvis man ikke valgte at tilbringe de første måneder sammen med sit nyfødte barn.

Venstre ser frem til et grundigt udvalgsarbejde omkring dette forslag.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det var en klar tale, Venstre her holdt. Jeg ved ikke rigtig, om Venstre har gjort sig konsekvenserne klart. Konsekvenserne af det, som blev sagt her fra talerstolen, var, at Venstre mener, at folk, der er blevet ramt med tilbagevirkende kraft, og som overhovedet ikke har haft nogen mulighed for at kunne tage stilling til, hvordan situationen så ud, da man gik på orlov, nu skal rammes af disse regler her eller de andre ting, som er nævnt i lovforslaget.

Men det er måske Venstre holdning til de mennesker, som loyalt har fulgt reglerne, og som har gjort den indsats. De regnede med, at

når de overholdt de regler, som var gældende, da de indtrådte i deres kontrakt med Folketinget, så kunne de også regne med, at Folketinget overholdt sin kontrakt med dem.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jamen jeg er da meget glad for, at hr. Ole Vagn Christensen synes, at det var en klar tale fra Venstres side. Det var bestemt også sådan, det skulle opfattes.

Og så må jeg blot sige, at jeg er ganske uforstående over for, at det åbenbart har taget Socialdemokratiet et år eller mere at finde ud af, at der var nogle mennesker, der ville blive ramt af det her. Det er en opstramning, som selvfølgelig vedrører nogle mennesker, og jeg synes egentlig, det er forbløffende, at det har taget hr. Ole Vagn Christensen mere end et år at erkende det.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det er igen en af disse misforståelser, som er med til at forpeste det politiske klima. For hvad er det, der er situationen? Situationen er den, at man udformer en bekendtgørelse, efter at loven er vedtaget. Og da den bekendtgørelse skal laves, så finder man ud af, at der, på grund af den måde det er strikket sammen på, er nogle, der vil blive urimeligt ramt.

Derfor kommer denne debat selvfølgelig, når det træder i kraft og det viser sig, at der er nogle, der bliver ramt på den her måde. Så synes jeg, det er en værdig måde, at Folketinget siger: Det er klart, at det ikke har været hensigten at bryde vores kontrakt med jer.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jeg må altså forstå hr. Ole Vagn Christensen derhen, at hr. Ole Vagn Christensen har fortrudt de ellers meget fornuftige opstramninger, der blev vedtaget for lidt over et år siden, og det er da selvfølgelig beklageligt, at man ikke, dengang man vedtog loven, tog højde for, at det faktisk ikke var det, man mente, da man i sin tid fremsatte og også selv stemte for den her lovgivning.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det er enestående, at vi skal være i den situation, at vi bare skal stå og kigge på, at mennesker, der er gået ind i nogle ordninger og har

troet på, at de ordninger var gældende, nu skal smides ud af dagpengesystemet. Det kan ikke være Venstres mening. Det kan da ikke være Venstres mening!

Men jeg tror, at det vil glæde folk rundt omkring at høre det klare signal. Det er jo ikke sådan, at orlovsordningerne er vedtaget af Socialdemokratiet alene. De er jo vedtaget af et stort, bredt flertal herinde, og orlovstankegangen var jo også fremme under den borgerlige regering. Og nu kommer man så og siger, at nu er der nogle mennesker, der er kommet i klemme, men det skal vi selvfølgelig ikke gøre noget ved.

Selvfølgelig skal vi det, og jeg håber også, der er et flertal herinde, der kan se det fornuftige i det.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jeg bliver nødt til endnu en gang at understrege, at jeg sådan set synes, hr. Ole Vagn Christensen og i og for sig også arbejdsministeren burde have forudset, at vi ville komme i denne her situation.

Og så skal jeg lige for en ordens skyld understrege også over for hr. Ole Vagn Christensen, at Venstre bestemt ikke har stemt for de nuværende orlovsordninger og den måde, de er stykket sammen på. Det er en lang debat, som vi har taget ved flere lejligheder, men vi kan gerne tage den igen i dag for mit vedkommende i hvert fald.

Så er jeg sådan set lidt ked af, at hr. Ole Vagn Christensen, selv om han sagde, at det var en klar tale fra Venstres side, at hr. Ole Vagn Christensen så ikke lyttede efter, hvad der blev sagt.

Jeg sagde jo netop, at der var tre af punkterne, vi gerne ville være med til at diskutere, nemlig dem, der handler om at passe en pårørende, der er døende, i eget hjem efter bilstandslovens bestemmelser, om at passe et sygt eller handicappet barn i eget hjem, og i og for sig også reglerne om barselorlov. Jeg er bedrøvet over, at hr. Ole Vagn Christensen ikke lyttede sig frem til, at det var det, der var Venstres synspunkt.

Men i det øjeblik, man selv vælger at træde ud af arbejdsmarkedet i en orlovsordning, så må man også selv betale regningen for det ved, at ens optjeningsmuligheder bliver forringet. Det var sådan set det, jeg forsøgte at fremføre som Venstres synspunkter på det her lovforslag.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg er nødt til af hensyn til referatet at sige, at jeg mener at kunne huske, at det var under den borgerlige regering, at der blev fremsat forslag om orlovsordninger.

Så kan man tale om, at ordningerne er blevet ændret hen ad vejen, og at der er noget af det, man kan lide, og noget af det, man ikke kan lide. Jeg kan også forstå, at det er det, man gør her.

Men det at passe børn under en børnepasningsorlov kan man åbenbart ikke lide i Venstre. Jeg synes, det er et klart signal til de unge kvinder. Tak!

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Igen bliver jeg nødt til – af hensyn til referatet i Folketingstidende – at understrege, at Venstre ikke er medansvarlig for orlovsordningerne, sådan som vi kender dem i dag.

Det er fuldstændig korrekt, hvad hr. Ole Vagn Christensen sagde om, at der under den borgerlige regering blev indført en række orlovsordninger, men i halen på disse orlovsordninger var der en række krav, som vi stadig væk holder fast ved, bl.a. et genbesættelseskrav. Når én går på orlov, er det nødvendigt, at den ledige stilling besættes med en ledig. Det synes vi der kunne være en vis ræson i.

Men de nuværende orlovsordninger har vi absolut intet ansvar for.

Bendt Bendtsen (KF):

I forbindelse med finanslovaftalen for 1996 fik vi i Det Konservative Folkeparti tilgodeset nogle krav om, at man skulle have været beskæftiget 52 uger inden for 3 år for at få adgang til dagpengesystemet ved førstegangsoptjening, ligesom man kræver 52 ugers beskæftigelse for genoptjening af retten til dagpenge inden for ydelsesperioden.

Vi har hørt den socialdemokratiske ordfører kommentere det her fra talerstolen i dag. Vi har hørt noget om uhensigtsmæssigheder i kølvandet af de ændringer, man vedtog sammen med Det Konservative Folkeparti. Det har jeg noteret mig, og det kan vi jo altid få at se i Folketingets forhandlinger. Vi hører også noget om positive virkninger af de ændrede regler.

Når vi nu ser på det regelsæt, som man indgik en aftale om mellem regeringen og Det Konservative Folkeparti, så blev reglerne altså skærpet, således at man skulle have haft beskæftigelse

se i 1/3 af tiden frem for 1/2 af tiden. Nu er der altså tale om en beskæftigelsesgrad, hvis man kan bruge det udtryk, altså en tilknytning til arbejdsmarkedet på minimum 33 pct. mod før 17 pct. for henholdsvis optjening og genoptjening inden for ydelsesperioden.

Der skulle altså være et element af tilknytning til arbejdsmarkedet for at få dagpengeret. Det var ikke Socialdemokratiets politik. Hvad gør man så nu, hvor loven begynder at virke? Så vedtager man blot en ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring.

Det, arbejdsministeren gør med det her forslag, er at ændre for forskellige grupper ved at ændre 3-års-grænsen til en 5-års-grænse. Det betyder, at den beskæftigelsesgrad, som vi lavede en aftale om, falder til 20 pct. mod de 33 pct., som vi fik indført ved forligsaftalen. Vi er altså tæt på at være tilbage, hvor vi startede, og vi mener, at det er at åbne op på det her område, når vi ser på, at det gælder orlov til uddannelse, orlov til børnepasning, barselsorlov m.v.

Der, hvor Det Konservative Folkeparti ser rimelighed i denne sag, for det gør vi, er under punkterne 2 og 3 i lovforslaget, som omhandler pasning af et handicappet eller alvorlig sygt barn efter lov om social bistand og orlov til pasning af nærtstående pårørende, der ønsker at dø i eget hjem. Her mener vi, at der skal åbnes op på det vedtagne beskæftigelseskrav, hvorefter der bliver en 5-års-periode på det her område.

Hvis lovforslaget vedtages, som det foreligger – jeg har sagt det før, og jeg vil sige det igen – så er det et brud på det forlig, der blev indgået med Det Konservative Folkeparti i forbindelse med finanslov 1996. Så kan man kalde det noget andet, man kan kalde farven noget andet, men det, det drejer sig om, er jo, at man går ind og regulerer på hele elementet om tilknytning til arbejdsmarkedet, om beskæftigelsesgraden, og det burde man have indkaldt Det Konservative Folkeparti til en aftale om. Dette her forslag underminerer den 52-ugers-regel, som vi kæmpede for, og som vi fik indført, og som vi også betalte for.

Afslutningsvis vil jeg gerne spørge ministeren, om de ændringer, der ligger i dette lovforslag, griber ind i regelsættet for 26-ugers-reglen, altså reglen om, at når ydelsesperioden er udløbet og dagpengeretten er fortabt, så der i dag et krav om 26 ugers beskæftigelse for at få adgang til dagpengesystemet igen. Det har ikke været muligt for os at se det i lovforslaget, men mini-

steren kan formentlig redegøre for, om det her lovforslag vil berøre 26-ugers-reglen.

Hvis man har haft mere end 4 ugers sygdom, får man så 2 år mere på kontoen til beregning af beskæftigelseskravet, eller griber ændringen i dette lovforslag ikke ind i det forhold? Det spørgsmål vil jeg gerne have besvaret.

26-ugers-reglen svarer til en tilknytning på $\frac{1}{2}$ i perioden, men hvis man kan lægge 2 år til, så kan generhvervelse finde sted, blot man er beskæftiget 10 pct. af tiden. Det mener jeg ikke kan være ministerens intentioner med det her forslag, men jeg kunne godt tænke mig at høre, om 26-ugers-reglen er indbefattet i dette lovforslag. Er den ikke det, så er vi rolige ved det.

Med disse bemærkninger kan vi selvfølgelig ikke støtte lovforslaget, som det foreligger.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg vil gerne kvittere for den tale, hr. Bendt Bendtsen her holdt, og det vil jeg gerne på flere måder, for jeg synes, det var en afdæmpet tale i betragtning af, at han sådan set snakker om, er der her et tale om et forligsbrud.

Jeg er af den opfattelse, at det er meget vigtigt, at vi er enige om, hvad det er, vi snakker om i denne her forbindelse.

Det, der har været vores intentioner i Socialdemokratiet, har været at hjælpe de mennesker, som er blevet ramt ved, at man har ændret beskæftigelseskravet fra 26 uger til 52 uger. Vi har fundet, at det var der ikke nogen der kunne have tænkt på, at sådan ville det her udarte sig.

Der er jo ikke tale om, at i fremtiden gælder 52-ugers-reglen ikke. Når vi er kommet igen den her periode og de folk er reddet hjem, så mener jeg, at vi er i en situation, hvor vi sådan set er tilbage. Det er i hvert fald noget, som jeg meget gerne vil være med til at drøfte.

Men vi synes, det er urimeligt, at der er nogen, der er kommet i klemme.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er jo klart, at fra borgerlig side ønsker man at gøre a-kassesystemet dårligere. Folk skal smides hurtigere ud af a-kassesystemet. Det kan jeg godt forstå. Det er jeg uenig i, men jeg kan godt forstå det.

Man har jo altid haft den opfattelse eller har i hvert fald påstået, at de borgerlige ønskede, at man skal stille folk lige. Men her har vi altså en lovgivning, som helt åbenlyst ikke stiller folk

lige, fordi nogle mennesker, der er i nogenlunde samme situation, bliver behandlet vidt forskelligt afhængigt af tilfældigheder, f.eks. om de havde en enkelt arbejdsløshedsdag i 1996.

Vi forsøgte under finanslovforhandlingerne at få De Konservative med på at rette nogle af de værste urimeligheder – og de har ansvaret for den lov, der er vedtaget – f.eks. at det kunne betale sig for visse mennesker at lade sig fyre før nytår for at få en dagpengeret beregnet på det tidspunkt i stedet for at vente til efter nytår. Eller for at sige det helt klart: Hvis to personer har været lige lang tid på arbejdsmarkedet og den ene bliver fyret midt i december, mens den anden lige får 14 dages arbejde mere og først bliver fyret her i det nye år, vil den første med mindst arbejde have 5 års dagpengeret, mens den, der har haft længere tids arbejde, ikke har dagpengeret.

Det er jo konsekvensen, og det er da ikke at behandle folk lige. Det er det allermest urimelige, og jeg forstår ikke, hvorfor man ikke vil være med til at rette op på åbenlyse urimeligheder.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jeg må indrømme, at jeg både spærrede øjnene op og strittede med ørerne, da jeg konstaterede, at det konservative indlæg gik ud på, at her er tale om noget, der faktisk skal ændres i den finanslovaftale, man har indgået. At tænke sig, at sådan noget ikke er forhandlet på plads. Jeg må sige, jeg er dybt overrasket. Men det er måske den måde, man handler på, når der er indgået et finanslovforlig.

Vi, der står uden for forliget om finansloven, må i hvert fald forstå det sådan, at den ting ikke er bragt på plads; men det kan være, vi kan få en eller anden forklaring på det.

I hvert fald kan jeg høre af det konservative indlæg, at forslaget i store træk bliver afvist. Det vil vi også gøre på et senere tidspunkt, men det er så en anden sag. Men jeg synes, det virker komplet uforståeligt, for i alle de år, jeg har været herinde, har det altid været sådan, at hvis det var noget med en finanslovaftale, så var de, der havde indgået aftalen, 100 pct. på det rene med, hvad der skulle ske.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg vil gerne slå fast, at dette lovforslag ikke handler om optjeningskravet, beskæftigelseskravet. Det var det, der blev indgået en politisk aftale om med Det Konservative Folkeparti ved

finanslovforhandlingerne i 1996. Det forlig står vi ved. Vi fremsætter ikke lovforslag her, der åbner for en diskussion om forligsbrud.

Der er tale om, at et skærpet beskæftigelseskrav i visse situationer kan øge nogle problemer, som i øvrigt har eksisteret i nogen tid. Siden arbejdsmarkedsreformens gennemførelse den 1. januar 1994 har der nemlig været tale om, at beskæftigede, der ikke er i dagpengesystemet, ikke har disse muligheder, og det vil sige, at orlovsperioder er døde perioder.

Det er klart, at det skærpede beskæftigelseskrav fortsat gælder, men det ovennævnte forhold har illustreret, at nogle problemer er forøget, og dér synes vi, at ansvarlige politikere må tage hensyn til, at nogle af disse grupper i forhold til andre gruppers adfærd på arbejdsmarkedet kan befinde sig i en anden situation, end de tidligere var i, og det må man selvfølgelig tage op og diskutere. Men det betyder ikke, at man kan påstå, at der foreligger et forligsbrud, vil jeg godt sige. 52-ugers-reglen i forbindelse med dagpengeperioden gælder stadig væk, og det er stadig væk en 3-års-periode. Og der er heller ikke nogen ændring af genoptjeningsperioden, nemlig de 26 uger inden for 3 år.

Så jeg vil slå meget stærkt fast, at der faktisk ikke er tale om et forligsbrud, men om, at beslutninger, der baserer sig på et forlig, har illustreret, at nogle problemer, som var der i forvejen, er forøget. Og de problemer vil vi gerne have løst, og derfor udvider vi altså referencerammen, inden for hvilken man skal tælle tilbage, når man skal vise, at man har ret til dagpenge.

Og nu jeg er her, må jeg sige, at jeg har meget svært ved at forstå Venstres og De Konservatives indstilling til dette her, for fuldstændig som hr. Frank Aaen var inde på, drejer det sig jo dybest set om, at to grupper behandles fundamentalt forskelligt, nemlig således, at hvis man går på børnepasningsorlov, mens man er i beskæftigelse, er man dårligere stillet, end hvis man blot har én ledighedsdag og dermed bliver indplaceret i dagpengesystemet, hvor en børnepasningsorlov tæller som en død periode, på samme måde som en barselorlov gør, og på samme måde som en periode, hvor man passer en syg pårørende i eget hjem.

Så der er i virkeligheden tale om at rette op på den skævhed og ulighed, der eksisterer mellem de ledige, der kommer i disse situationer, og de beskæftigede, der kommer i disse situationer, og i det lys kan jeg simpelt hen ikke begribe, at

Venstre og De Konservative kan have nogen som helst bekymringer for det, for man kan ikke udelukke en vis u hensigtsmæssigt kreativ adfærd, hvis vi ikke retter op på det.

Så selv om dette ikke er min afslutning, vil jeg gerne sige, at jeg faktisk meget håber, at udvalgsarbejdet vil føre til et bredt forlig omkring dette her, for det synes jeg faktisk vi skylder de mennesker, som med rette kan føle, at fordi de har taget deres orlov fra beskæftigelse, får de en urimelig straf, og det har aldrig nogen sinde været regeringens mening, og det var heller ikke det, jeg havde indtryk af var den konservative holdning, da vi forhandlede 52-ugers-kravet, men det kan hr. Bendt Bendtsen selvfølgelig enten af- eller bekræfte.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg vil da gerne fortsætte i det rolige leje, som jeg forelagde min tale i, men jeg er altså nødt til at sige, at når vi indgår en aftale om et beskæftigelseskrav, der svarer til en tredjedel af en dagpengeperiode, hvor det tidligere har været en sjettedel, og man så går hen og bruger andre elementer til at spole perioden tilbage, så føler vi i Det Konservative Folkeparti, at der er tale om et forligsbrud i denne sag – det er jeg nødt til at sige.

Så siger den socialdemokratiske ordfører, at man ikke havde tænkt på, at det ville udarte på den måde. Men det siger jo rent og klart og lige ud af posen, at man har indgået en aftale om et regelsæt, som nu udarter, og dér er det, jeg er nødt til at sige, at vi ikke føler, at den forklaring, ministeren er kommet med i dag, hvor hun siger, at det ikke har noget med det smør at gøre, er dækkende, for det føler vi faktisk at det har.

Man bruger så bare nogle andre elementer til at underminere den aftale, som vi indgik. Og det må jeg sige, det er altså stadig væk på trods af, at jeg har hørt ministerens forklaring. Jeg kan få den at høre en gang til. Men det hjælper altså ikke noget, for vi føler, at det, vi forhandlede os frem til, det underminerer man med den her aftale. Og så glem lige alt det her pjat med at stå at sige om, at vi vil kun det ene og det andet over for de der grupper. Der er nogle klare ting her, som vi kan se, at den aftale, vi indgik, at der var nogle grupper, der blev ramt, og de grupper har jeg nævnt på talerstolen. Det vil vi godt være med til at rette op på.

Og så til hr. Frank Aaen, det kan jeg ikke nå på grund taletiden, det der med, at de borgerlige ønsker at smide allesammen ud af dagpenge-systemet. Jeg vil slet ikke bruge tid på det efterhånden. Det, det drejer sig om, er, at man ønsker borgerløn fra den side, og den diskussion kan vi tage en anden dag.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Det kan godt være, at det bliver lidt ubehageligt, men jeg er faktisk nødt til at sige, at når den konservative ordfører bliver ved med at sige, at dette her efter De Konservatives opfattelse er et klart forligsbud, så begriber jeg ikke, at det ikke også var rygmarsvrefleksen hos De Konservative, da jeg forelagde forslaget for dem, inden regeringen traf beslutningen om at fremsætte det, for dengang var rygmarsvrefleksen den, at det ville man gerne kigge på. Og forslaget blev faktisk oversendt, før det kom til regeringspartierne, og først efter 14 dage plus 3 dage, dvs. 17 dage efter, fandt man ud af, at der vist nok var tale om et forligsbud. Det opdagede jeg først, da jeg kom hjem fra vinterferie,

Og når jeg siger dette her, ved jeg godt, at det ikke er særlig behageligt, og jeg bryder mig ikke om at sige det, men hvis man påberåber sig, at det er på kanten af et forligsbud, må man altså ikke vente med at reagere til 17 dage efter, at man har modtaget forslaget og i øvrigt har haft oplysningerne, i hvert fald en uge før regeringen traf sin beslutning.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Når jeg nu lytter til arbejdsministeren, bliver jeg faktisk temmelig forvirret og i og for sig også forundret:

For det første siger ministeren, at dette forslag ikke handler om beskæftigelseskravet, og det forstår jeg ikke, for jeg har læst det sådan, at det netop handler om beskæftigelseskravet.

Og for det andet må jeg forstå det sådan, at man i sin tid fremsatte et forslag med en række opstramninger på et område, idet det netop gik ud på at udvide beskæftigelseskravet fra 26 uger til 52 uger inden for en 3-årig periode. Man har altså ønsket at foretage en række opstramninger, men de må bare ikke berøre visse a-kasemedlemmer!

Så er det, jeg godt kunne tænke mig at spørge ministeren: Hvad var så egentlig meningen med hele den manøvre, som man foretog i sin tid, i november eller december 1996? Med andre ord:

Hvad var formålet med denne lovgivning, hvis man nu ikke ønsker at stå ved de konsekvenser, som lovgivningen jo altså nødvendigvis må få?

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jamen jeg vedstår meget gerne de konsekvenser, som et skærpet beskæftigelseskrav har, for jeg mener sådan set, at det var en overordentlig fornuftig beslutning, vi i sin tid sammen med Det Konservative Folkeparti traf. I en situation, hvor beskæftigelsen steg, og hvor man dermed også havde bedre mulighed for at optjene beskæftigelsestimer, syntes jeg godt, man kunne se på beskæftigelseskravet. Det var et forlig med De Konservative, og det var et konservativt ønske, men det var ikke så afskyeligt et ønske, at vi ikke også godt ville se på det og lade det indgå i en større sammenhæng. Og det er i og for sig stadig sådan, at optjeningskravet, når man skal have dagpengeperioder, er 52 ugers beskæftigelse.

Men det, vi siger her, er, at der er nogle bestemte grupper, der i tidens løb på den ene eller anden måde har haft politisk bevågenhed, og det kan være mennesker, der passer syge pårørende eller handicappede børn i eget hjem, eller som er på barselorlov – det drejer sig altså også om orlovsordningerne – og for dem viser det sig så nu, at det skærpede beskæftigelseskrav øger nogle problemer, som vi ikke synes er rimelige at påføre folk, og derfor fastholder vi i princippet optjeningskravet, men udvider den referenceperiode, inden for hvilken man skal tælle beskæftigelsestimer, når man f.eks. passer syge eller handicappede i eget hjem.

Og det, der var min pointe, sidst jeg stod her, var jo, at som ordningen er nu, nulstilles ens dagpengeperiode og bliver en død periode, hvis man er ledig, og at det derfor er lidt ejendommeligt, at folk, som er i beskæftigelse, skal straffes, når de vælger at passe deres syge eller handicappede barn eller deres døende pårørende i eget hjem.

Det er jo sådan, at arbejdsmarkedets parter ikke altid har et modsætningsforhold, at de faktisk ofte har en meget stor samhörighed med hinanden, når det er tredjepart, der betaler. Og det, som jeg er bange for vil ske, hvis vi ikke retter op på dette her – for nu at sige det lige ud ad landevejen – og det, som jeg tror og gætter på vil ske, hvis vi ikke ændrer disse regler, er, at man i mange virksomheder, hvor man har en medarbejder, som man er glad for, og som måske har en pårørende, som er kræftsyg, eller

hvad ved jeg, som vedkommende meget gerne vil hjem og passe, vil sige: Ved du hvad, fru Sørensen, vi fyrer dig! Og så bliver hun indplaceret i dagpengesystemet, og så er dagpengeretten jo altså stillet i bero, og så er det en død periode, og så er det altså tredjepart, der betaler – og når fru Sørensen så vender tilbage igen, bliver hun genansat!

Sådan en adfærd er ikke helt illusorisk at se foran sig, og jeg synes faktisk ikke, vi skal bidrage til den form for tænkning, og jeg synes, vi skal opføre os fair og ordentligt over for de mennesker, som har vores bevågenhed, og som jo også har Venstres bevågenhed, for Venstre vil jo gerne have det gode i dette forslag – det har jeg mærket mig – og det vil sige, at der virkelig er tale om, at man taler med to tunger: Man vil gerne stramme op, men man vil alligevel også gerne have de rimelig gode signaler, der er i forslaget!

Så jeg synes, vi under udvalgsarbejdet skulle prøve at tale os stille og roligt til rette om dette her, for så meget uenighed er der jo heller ikke om det, når det kommer til stykket.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Både til regeringen og til De Konservative kan vi sige, at når vi nu har debatten her i dag, er det selvfølgelig, fordi man i sin tid vedtog en tåbelig stramning af dagpengelovgivningen.

Men jeg har forstået De Konservative sådan, at de ønsker at forbeholde a-kasse-systemet de mennesker, der har en stor tilknytning til arbejdsmarkedet, altså med en høj beskæftigelsesgrad, og derfor forstår jeg faktisk ikke, hvorfor De Konservative bruger retten som forligspart til at forhindre rettelser i loven dér, hvor den har den virkning, at mennesker med en svagere tilknytning til arbejdsmarkedet står stærkere og bedre end dem med en stærkere tilknytning til arbejdsmarkedet.

Og her er et andet eksempel: En, der har haft en stærk tilknytning til arbejdsmarkedet i mange år, og som derfor sidste år holdt ferie på egne optjente feriepenge, men i dag er arbejdsløs, har ikke dagpengeret; men en, der måske har haft lidt mindre tilknytning til arbejdsmarkedet, og som derfor sidste år holdt ferie på feriedagpenge, får ret til dagpenge, fordi vedkommende blev indplaceret i dagpengesystemet sidste år. Hvorfor den urimelighed? Hvorfor kan vi ikke få dét ændret?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Hr. Bendt Bendtsen citerede mig for at have nævnt direkte uhensigtsmæssigheder i den nuværende lovgivning, og det vil jeg selvfølgelig gerne understrege at jeg har gjort. Og jeg kan også forstå, at jeg er enig med hr. Bendt Bendtsen, for på tre af de områder, vi taler om, har både hr. Bendt Bendtsen og fru Ulla Tørnæs fremført, at det her er fornuftigt. Men over for de sidste to områder, der er tilbage, altså de områder, der drejer sig om børnepasningsorlov og uddannelsesorlov, har jeg forstået at der er der ikke nogen velvilje.

Men over for de tre første er der altså stor velvilje, og derfor synes jeg, vi skal glemme al den snak om forligsbrud og lade være med at begynde at grave grøfter herinde, for jeg synes, arbejdsministeren har redegjort for det på en fornuftig måde.

Så lad os nu komme i gang med udvalgsarbejdet, og lad os så finde ud af, hvor mange det i virkeligheden drejer sig om, hvor mange der faktisk er kommet i klemme.

Hvor mange drejer det sig om? Hvor mange er det, vi retter tingene op for, og hvordan kommer det til at se ud i fremtiden? Lad os nu på værdig vis vise, at vi også kan rette op, når der er kommet nogen i klemme. Det er jo folk, der har haft en god tilknytning til arbejdsmarkedet, men fordi lovgivningen er blevet ændret, har de ingen mulighed for at opfylde disse bestemmelser, og det kan da ikke være rigtigt, at det skal være noget stort problem.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg har altid fået en ualmindelig flot behandling i Arbejdsministeriet, og fairness er også det, jeg forbinder med arbejdsministeren. Derom kan der overhovedet ikke være nogen tvivl, det er ikke det, jeg vil sætte spørgsmålstegn ved.

Men jeg har på et tidspunkt givet udtryk for i Det Fri Aktuelt, at jeg mente, forslaget var et brud på aftalen. Jeg har også haft nogle samtaler, som jeg selvfølgelig ikke kan sætte dato på, med embedsmænd i ministeriet, hvor vi diskuterede de ting. Jeg har også fået et brev fra arbejdsministeren med tilhørende bilag, og hvis jeg ikke tager fuldstændig fejl, er de papirer, jeg har modtaget, stemplet den 30. januar 1997, altså samtidig med, at forslaget er fremsat. Så jeg er lidt ked af diskussionen her, men jeg mener egentlig, jeg har prøvet på at opføre mig fair over for ministeren i denne sag.

Hr. Frank Aaen taler om højere beskæftigelseskrav, og det er da rigtigt, at det gjorde vi også over for de unge mennesker, som ikke havde fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Statsministeren, finansministeren og alle andre siger i dag, at det er en tordnende succes med hensyn til at bringe ungdomsarbejdsløsheden ned, og det er jo rigtigt. Når det drejede sig om dem, der ikke havde en kompetencegivende uddannelse og ikke havde så stor tilknytning til arbejdsmarkedet, som vi ønskede, vred vi håndtaget en ekstra omgang, og det er en tordnende succes i dag. Det vil jeg gerne medgive.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Det er sådan set arbejdsministeren, der kalder mig på talerstolen endnu en gang.

Arbejdsministeren brugte i sin redegørelse netop eksemplet med, at man passer en pårørende, der ligger døende af kræft i eget hjem, og nu skal jeg sige for tredje eller fjerde gang: Venstre kan netop gå ind for de bestemmelser, der gælder, hvis man passer en døende i eget hjem eller passer et handicappet eller meget sygt barn, og vi vil ligeledes gerne være med til at diskutere situationen for børnefamilier, der vælger at gå på barselorlov.

Til hr. Ole Vagn Christensen skal jeg sige, at for os at se er der stor forskel på, om man frivilligt beslutter sig for at gå på forældreorlov – altså frivilligt siger fra over for arbejdsmarkedet i en periode – eller man også frivilligt, det må jeg erkende, men af medmenneskelige og helt andre årsager vælger at passe en døende pårørende i eget hjem. De to ting mener vi ikke man kan sammenligne, der er sådan set stor forskel på dem.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg har forstået, at Det Konservative Folkeparti mener, at piskemetoden er en vældig succes, når vi snakker om arbejdsløshed, og når vi snakker om et arbejdsmarked, hvor arbejdspladserne ikke er til rådighed for de arbejdsløse. Men det er ikke det, vi diskuterer i dag.

Det, jeg ikke forstår og stadig ikke har fået svar på, er: Hvorfor holder De Konservative fast ved, at fordi der ikke er lavet nogle overgangsregler, skal folk behandles vidt forskelligt i dag, selv om de stort set er i samme situation? Hvorfor skal f.eks. de, der havde en arbejdsløshedsperiode på feriedagpenge sidste år, have dag-

pengeret i dag, hvis de bliver arbejdsløse, hvorimod deres kolleger, som havde arbejde hele sidste år, ikke skal have dagpengeret? Det forstår jeg ikke, for sådan set er den, der har været længst tid i arbejde, dårligere stillet end den, der har været kortere tid i arbejde. Det er helt uforståeligt for mig.

Jeg har desværre selv været med til at trække tingene meget i langdrag, og jeg er nødt til at forlade Folketingssalen om lidt. Derfor vil jeg benytte lejligheden til at sige, at vi er positivt indstillet over for lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg må jo nok sige, at med hensyn til den vurdering, fru Ulla Tørnæs kom med til allersidst, handler det for mig at se ikke om den opgave, man har påtaget sig, for den har man selvfølgelig påtaget sig ud fra regelsættet i lovgivningen. Det handler om, hvilken situation man har bragt de mennesker i, og her mener jeg, at situationen er den samme. Man har skabt grundlag for, at de mennesker må se sig smidt ud af dagpengesystemet, selv om de har opfyldt alle betingelserne, inden de kom i den situation. Det er det, der er det alvorlige problem for mig, og det er derfor, jeg siger, at det kan da ikke være værdigt at behandle folk på den måde.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Nu er det ikke, fordi jeg skal lægge op til at genstarte duellen med hr. Ole Vagn Christensen, men det er altså sådan, at hvis man vælger at gå på forældreorlov i dag, siger reglerne, at man skal opfylde et beskæftigelseskrav på 52 uger. Anderledes er det ikke. Det er en lovgivning, hr. Ole Vagn Christensen selv har stemt for, så jeg forstår ikke, hr. Ole Vagn Christensen kan sige, at man stiller folk i en ringere situation, end de var klar over. Lovgivningen har jo været sådan i mindst ét år.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Nu forstår jeg meget bedre fru Ulla Tørnæs' argumentation, for sådan som jeg forstod det sidste indlæg, har man overhovedet ikke forstået, hvad det er for en situation, folk er kommet i. Man kan læse i avisartikler, at folk, som har taget forældreorlov, har mistet deres dagpengeret, fordi kravet er ændret fra 26 uger til 52 uger. Det er os herinde, der har skabt den situation

med vores lovgivning, så folk er kommet i klemme, og derfor forstår jeg ikke, man kan tale om, at det er en værdig måde at behandle folk på, og at folk har vidst, hvordan situationen så ud. Nej, folk har ikke vidst, hvordan situationen så ud, for den er først opstået, efter at vi lavede ændringerne.

Aage Frandsen (SF):

Da regeringen indgik finanslovaftalen med Det Konservative Folkeparti i november 1995, var der mange – ikke mindst fra fagbevægelsen – der advarede mod denne del af aftalen med det generelle princip om at forhøje beskæftigelseskravet, bl.a. fordi der ville blive tale om en række urimelige tilfælde, hvor folk blev stillet ulige. Det er selvfølgelig helt fint, at regeringen nu erkender det, men det er altså næsten 1½ år efter, at man indgik aftalen med Det Konservative Folkeparti.

Allerede sidste efterår, da vi nærmede os det tidspunkt, hvor aftalen skulle træde i kraft, var der en række personer, der fremhævede, at der ville komme urimeligheder, og det, man kan undre sig over, er, at regeringen ikke allerede på det tidspunkt kunne fremsætte et lovforslag, der ændrede de ting.

Jeg skal ikke blande mig i spørgsmålet om, hvorvidt der er tale om aftalebrud eller ej, men hr. Ole Vagn Christensen fremhævede, at der er nogle, der i tillid til gældende ordninger har indgået en slags kontrakt i forskellige orlovsordninger, f.eks. uddannelsesorlov og børnepasningsorlov. Jeg vil godt spørge: Er listen i lovforslaget en udtømmende liste? Er de seks ting, der er opregnet, udtømmende, eller kan man sige med rette, at også andre bliver ramt?

Jeg vil i den forbindelse fremhæve sabbatorlov – adskiller den sig principielt fra børnepasningsorlov og uddannelsesorlov? Hvad med påbegyndt SU-berettiget uddannelse og uddannelse med godtgørelse i henhold til lov om arbejdsmarkedsuddannelser? Så vidt jeg kan se, er de ikke omfattet. Og så er der spørgsmålet om sygdom af kortere varighed end 4 uger. Man opregner en række ting og siger, at der er nogle, som skal være undtaget, og det mener vi ikke er rimeligt, fordi man stiller dem urimeligt i forhold til nogle helt andre grupper.

Spørgsmålet er, om man har ligestillet alle dem, der bør ligestilles i denne sammenhæng, og derfor er mit spørgsmål til arbejdsministeren: Vil det ikke være lige så berettiget at medtage de fire områder, jeg nævnte før, i lovgivningen som de seks områder, der er nævnt?

Efter disse bemærkninger vil jeg godt sige, at vi selvfølgelig kan støtte, at regeringen retter op på nogle af de urimeligheder, den lavede sammen med Det Konservative Folkeparti for godt et år siden, og som trådte i kraft den 1. januar 1997. Vi mener, at en række af de ting, man lavede i den forbindelse, har haft uheldige konsekvenser.

Hr. Bendt Bendtsen fremhævede, at man havde fået en hel masse unge i gang og sådan noget, men det skyldes nu nok ikke den bestemmelse, for den trådte først i kraft den 1. januar 1997. Det, hr. Bendtsen tænker på, er formentlig ungeindsatsen, men her var der for det første formentlig ikke nær så mange unge udenfor, som man påstod dengang, og for det andet har en række sammenhængende ting virket i samme retning. Men vi er sandelig ikke tilhængere af, at unge mennesker – og for den sags skyld heller ikke ældre mennesker – ikke skal have noget at lave. Tværtimod skal man sørge for, at alle får noget at lave, at de får uddannelse, når de ønsker uddannelse, og får beskæftigelse når de ønsker beskæftigelse. Det, vi så kan diskutere, er kvaliteten af den uddannelse og den beskæftigelse.

Med de bemærkninger kan vi tilslutte os forslaget, men spørgsmålet er altså: Er listen udtømmende?

Tom Behnke (FP):

Der skal slet ikke være tvivl om, at Fremskridtspartiet synes, det er godt, at der er lavet nogle ordninger, så man har mulighed for at gå hjemme og passe et handicappet eller alvorligt sygt barn. Vi synes, det er utrolig godt, den ordning er indført, og vi støttede, at den blev indført.

Vi var også meget positive over for ordningen med, at man har mulighed for pasning af nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem, og at man kan få økonomisk hjælp fra det offentlige til den opgave. Det synes vi er utrolig godt, for det er meget, meget vigtigt, at man på den måde styrker familielivet og familiesammenholdet, så de lovforslag støttede vi meget. Vi kan også godt se, at på det punkt vil det være hensigtsmæssigt at give mulighed for, at den periode, hvor man går hjemme, ikke medregnes i beskæftigelseskravsperioden.

Når det er sagt, synes jeg til gengæld også, jeg vil understrege, at Fremskridtspartiet bestemt ikke er enig med hensyn til berettigelsen af de ordninger, der er lavet med orlov til uddannelse og børnepasning. De orlovsordninger har vi i

Fremskridtspartiet altid været imod. Vi synes, det er forkert, at andre skal være med til at finansiere, at disse mennesker, som sagtens kunne arbejde, ikke gør det.

Vi står i det dilemma, at noget af lovforslaget egentlig er meget godt, og at noget af det ikke er så godt. Men hvis jeg skal prøve at forholde mig lidt til, hvad der i øvrigt står i forslaget, kan jeg undre mig lidt over, at man kun vil være med til at forlænge perioden med sammenlagt op til 2 år. Hvorfor har man lagt sig fast på det?

Hvis det er sådan, at det er et problem, at nogle af dem, der benytter sig af en af ordningerne, er væk fra arbejdsmarkedet i en periode og dermed får problemer med hensyn til beregningen, hvorfor har man så lavet en afgrænsning på 2 år? Der er jo stadig en gruppe personer, som får problemer, selv efter at forslaget eventuelt bliver vedtaget.

Man kunne f.eks. forestille sig – det kan godt være, det er et tænkt eksempel, jeg ved ikke, om det findes i virkeligheden – at en person går på uddannelsesorlov et års tid. I den periode går vedkommende hen og bliver gravid, føder barnet, går derefter på barselorlov i en periode og vælger, efter at barselorloven er overstået, at tage børnepasningsorlov. Nu er vi allerede ude over de 2 år, men så kunne det jo være, at det pågældende barn bliver alvorligt sygt eller er handicappet, så man derefter vælger at passe barnet i hjemmet. Det kan også tænkes – jeg håber ikke, det sker for nogen – at man kom i den uheldige situation, at barnet ikke overlevede sygdommen, og så er vi i hvert fald i en situation, hvor den pågældende person har været mere end 2 år væk fra arbejdsmarkedet.

Hvad vil man gøre med en sådan person? Det kan godt være, eksemplet er teoretisk, men jeg tror faktisk godt, det kan findes i virkeligheden, og her har regeringen slet ikke løst de problemer, den ønskede at løse med lovforslaget. Hvis regeringen ønskede at gennemføre princippet i forslaget fuldt ud, burde der stå, at hvis man har været på uddannelsesorlov, børnepasningsorlov, barselorlov, passet et alvorligt sygt barn i hjemmet osv. osv., skal de perioder ikke regnes med, punktum! Så enkelt kunne man have lavet forslaget.

Derefter ligger de som blinde perioder, og det eneste, man skal gøre, er at regne tilbage og så se, hvordan 3-års-perioden var, før den tid indtraf. Så nemt kan man lave lovgivning i Danmark, hvis man ønsker at lave nem lovgivning, som er overskuelig, og hvor man samler op på de problemer, man ønsker at løse.

Det ønsker regeringen ikke. Regeringen har af en eller anden forunderlig årsag ønsket at lave et forslag her, som det for det første har taget flere timer at diskutere, for man er noget usikker på, hvad konsekvenserne bliver, og for det andet er det ganske svært at finde ud af, hvad der egentlig vender op og ned i det her forslag. Det er der ingen, der kan vide i dag.

Vi har altså som sagt i Fremskridtspartiet vægtet frem og tilbage, og vi synes selvfølgelig, at når vi taler om dem, der ønsker at passe et alvorligt sygt barn i hjemmet eller en nærtstående, som ønsker at dø i eget hjem, ja, så er vi meget positive over for, at man laver en ordning for disse mennesker, og det tror jeg godt man kan gøre, uden at man gennemfører hele det her forslag.

For resten af forslaget – når vi taler om orlov til uddannelse og børnepasningsorlov – står Fremskridtspartiet af, og det betyder, at hvis lovforslaget samlet kommer til tredjebehandling, så er vi nødt til at vende tommelfingeren nedad.

Poul Nødgaard (DF):

Jeg skal gøre det ganske kort.

Der er ting i lovforslaget her, Dansk Folkeparti også har en vis sympati for, men vi har altså den grundopfattelse, at det er regeringens forslag, som de må handle af med – rent ud sagt – Det Konservative Folkeparti. Det er også fremgået af debatten her i dag; der er en hel del uoverensstemmelser. Og det ønsker vi i Dansk Folkeparti ikke at blive blandet ind i på nogen som helst måde, så det er overvejende sandsynligt, at vi vil stemme imod det foreliggende lovforslag, når det kommer til tredje behandling.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg takker de partier, der har givet tilslutning på principperne i det her lovforslag, og jeg takker også de partier, som har givet delvis tilslutning til noget af det. Og jeg håber, at det kan bane vej for en fornuftig drøftelse efterfølgende.

Jeg vil indskrænke mig til at sige noget her i dennerunde til de sidste talere, der har været.

Til hr. Aage Frandsen: Det er ikke en fuldt ud udtømmende liste, det er det ikke. Altså, når vi f.eks. har sagt, at det skal være sygdom over 4 uger, så er det også af praktiske grunde, det er af administrative grunde. Og vi har kigget på de ordninger, som så i øvrigt – alt andet lige – har været bredt accepterede ordninger, hvor man har villet tage nogle særlige hensyn i den lov-

givning, der nu ligger, hvad enten det er lovgivningen om at passe syge eller døende i eget hjem, eller lovgivning omkring barsel- og børnepasningsorlov. Det er sådan set de grupper, som med rette kan føle, at de har handlet i én situation og ikke været helt klar over, at det så kom til at betyde noget for deres dagpengerefterfølgende.

Så helt udtømmende er denne her liste ikke, men vi har altså som sagt lagt vægt på at løse de problemer, som man kan have, når man er småbørnsmor eller -far, og man har taget sin barselorlov eller børnepasningsorlov, og man har måske oven i købet fået et barn mere eller haft en sygdomsperiode, og så oplever man, når man skal tilbage til arbejdsmarkedet, at man så har mistet sin ret til dagpenge. Det forekommer at være urimeligt, synes vi.

Jeg har også fået en henvendelse fra Kræftens Bekæmpelse, som har peget på de problemer, som nogle familier har oplevet, hvis de har valgt at passe en kræftsyg pårørende i sit hjem eller et kræftsygt barn, og det er klart, at det er noget, der gør indtryk. Derfor har vi så valgt de herrens ting, som kan være følsomme i forhold til at få et liv – et familieliv – til at hænge sammen, og det håber jeg også at et flertal i Folketinget vil bakke op om og slutte op om.

Til hr. Tom Behnke: Ja, man kan gøre ting på mange måder, det kan man selvfølgelig. Og man kan selvfølgelig også lave mange forskellige mere eller mindre tænkte eksempler. Jeg tror, hr. Tom Behnke selv sagde, at det jo måske var et lidt urealistisk eksempel, der blev tegnet op.

Og netop fordi verden er så mangfoldig og så broget, har vi altså valgt den løsning at sige: Når man er i dagpengesystemet, og man skal have ydelser fra dagpengesystemet nu eller senere, så skal der være en eller anden grad af tilknytning til arbejdsmarkedet.

Derfor har løsningen ført til, at hvis man blot inden for en 5-årig periode har haft tilknytning til arbejdsmarkedet og været 1 år i beskæftigelse – og det kan f.eks. være det første år – ja, så kan man altså både få barselorlov og børnepasningsorlov, og man kan sådan set også godt have en sygdomsperiode, blot den ikke overstiger 4 ud af de 5 år. Så er det, man tæller tilbage.

Så det har i virkeligheden været den mest fleksible måde at løse problemet på, og det har også været en måde, som betyder, at det kan løses for de mennesker, som i dag er i den situation – altså, de skal ikke ud og optjene en ny dagpengerelevet og -periode; de skal gå til deres

arbejdsløshedskasse og bede om at få foretaget en beregning på baggrund af det nye forslag, som vil være gældende, når det er blevet vedtaget og optaget i Statstidende. Det er faktisk en meget hensigtsmæssig måde, vi har valgt at løse dette her problem på.

Jeg tror egentlig ikke, der var flere spørgsmål, og som sagt ville jeg godt sige tak overordnet for den sympati, der har været for forslaget. Det tror jeg egentlig mange uden for denne her sal bliver glade for, og de hjørner, der måtte være, som man måske kan have et ønske om at få med ind i lovforslaget, er jeg selvfølgelig parat til at være positiv over for.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke(FP):

Uanset om Fremskridtspartiet kan lide noget af forslaget eller hele forslaget, så synes jeg stadig væk, det må være et krav, at de forslag, der bliver vedtaget her i Folketinget, bliver til en lovgivning, som er til at forstå, og som løser de problemer, man ønsker at løse.

Og ministeren har ikke svaret præcis på det. Jo, ministeren svarede og sagde, at man kan gøre ting på mange måder. Ja, man kan gøre det på den nemme måde, og man kan gøre det på den svære måde. Ministerens forslag er at gøre det på den svære måde.

Hvorfor lægger man kun en udvidelse ind på 2 år? Altså før skulle beskæftigelseskravet være opfyldt inden for en 3-årig periode, nu bliver det så til en 5-årig periode. Hvorfor ikke 7 eller 10, eller hvorfor overhovedet lave en begrænsning?

Hvorfor ikke simpelt hen sige, hvis man mener, de her ordninger er så gode, at det ikke skal tælle med, og at det ikke skal komme folk til skade, at de har valgt en af de her ordninger: Den eller de perioder, hvor man har været inde under én af de her ordninger, regnes ikke med. Punktum.

Så nemt kan man lave lovgivningen, og på den måde ville man undgå problemerne. Også de problemer, som måske i dag kan lyde lidt tænkt, men som med tiden vil vise sig at være realiteter. Og Folketingets medlemmer og partier og ministeren ved, at om 3-4 år sidder man med nogle sager på sit skrivebord, hvor man siger: Hvorfor fik vi dog ikke samlet op på det dengang tilbage i 1997?

Og derfor er spørgsmålet stadig væk til ministeren: Hvorfor lægge en begrænsning ind på de 2 år og sige, at man kun må være i disse 6 for-

skellige beskrevne ordninger i 2 år? Hvorfor må man ikke have lov at være der i længere tid?

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Det er selvfølgelig, fordi vi taler om en arbejdsmarkedspolitisk ordning, og der er jo ikke noget sælsomt i, at vi har et ønske om, at der skal være en vis form – ganske vist beskeden form – for tilknytning til arbejdsmarkedet.

Og derfor har vi som sagt valgt at gøre det på den måde, at hvis folk er væk fra arbejdsmarkedet i 4 år inden for en 5-årig periode, ja, så har de deres dagpengerettigheder. Og jeg tror egentlig ikke, at vi har ramt så tosset, for de fleste mennesker vil jo meget gerne være på arbejdsmarkedet, også selv om de har småbørn, og også selv om de af forskellige grunde er ude af arbejdsmarkedet i en periode.

Det er baggrunden for, at vi har valgt en periode. Når afsættet er en arbejdsmarkedspolitisk foranstaltning, så må man også holde fast i princippet om, at man skal have en vis form for tilknytning til arbejdsmarkedet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 90:

Forslag til folketingsbeslutning om arbejdsløshedskasselovgivningen for unge under 25 år.

Af Aage Frandsen (SF) m.fl.
(Fremsat 28/1 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg vil først og fremmest sige, at jeg undrer mig lidt over beslutningsforslaget, for i forbindelse med finanslovforhandlingerne drøftede vi jo ungeindsatsen, hvor vi efter regeringens opfattelse nåede frem til et rimeligt resultat, en rimelig forståelse, både med SF og Enhedslisten.

Som bekendt er formålet med ungeindsatsen jo, at flest muligt unge skal gennemføre en ordinær uddannelse enten på SU eller på en elevløn, og derfor synes vi i regeringen, at det er meget vigtigt at skabe og fastholde en vis balance imellem de forskellige ydelser, man kan få under en uddannelse.

Den første del af forslaget her går ud på, at alle unge, der er under uddannelse som led i ungeindsatsen, skal betale samme kontingent, og det vil sige halvt kontingent til arbejdsløshedskassen, uanset hvilke ydelser de i øvrigt måtte modtage under uddannelsen. Så forslaget vil sådan helt konkret medføre, at kontingentet for unge på SU skal nedsættes fra fuldt kontingent til halvt kontingent, som det er for dem, der er med i ungeindsatsen med halve dagpenge.

Den anden del af forslaget går ud på, at unge, der modtager uddannelsesgodtgørelse på halv dagpengesats, har ret til en fradragsfri indtjening ved siden af uddannelsesgodtgørelsen. Beløbet skal så efter forslaget være af samme størrelse som det, man kan tjene fradragsfrit, hvis man er ung og modtager SU.

Som nævnt var det i forbindelse med ungeindsatsen vigtigt for os i regeringen at skabe en balance i vilkårene for de unge, der deltager i uddannelse med forskellige ydelser. Den oprindelige balance blev imidlertid forrykket, da den fradragsfri indtægtsgrænse for SU-studerende blev forhøjet med 1.000 kr. om måneden, og det var faktisk baggrunden for, at regeringen fremsatte forslag om til gengæld at nedsætte kontingentet for de unge, som ikke modtager SU. Hvis forslaget her om nu at nedsætte kontingentet for unge på SU gennemføres, vil balancen igen blive forrykket, og regeringen kan ikke støtte den del af forslaget.

Til forslaget om fradragsfri indtjening vil jeg godt sige, at de hidtidige erfaringer med ungeindsatsen, dokumenteret i bl.a. Socialforskningsinstituttets seneste undersøgelse, viser jo faktisk, at det, at de unge fik en ret og en pligt, som de jo fik med ungeindsatsen, viser sig faktisk at være rimelig succesfuld, fordi de unge